

Συμπερίληψη και διαχείριση τάξης **Το σύγχρονο σχολείο**

Χαρούλα Καργιώτη

ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.

2021-2022

Ένταξη ή Συμπερίληψη

Σκοπός, χαρακτηριστικά, διαφορές

Ποιους αφορούν;

Μαθητές με αδυναμίες και δυσκολίες να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις του σχολείου.

- Μαθητές από διαφορετικά πολιτισμικά και εθνικά πλαίσια (μετανάστευση, προσφυγιά, μειονότητες).
- Μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

- νοητική αναπηρία
- αισθητηριακές αναπηρίες όρασης και ακοής
- κινητικές αναπηρίες
- χρόνια μη ιάσιμα νοσήματα
- διαταραχές ομιλίας – λόγου
- ειδικές μαθησιακές δυσκολίες
- διαταραχή ελλειμματικής προσοχής με ή χωρίς υπερκινητικότητα
- διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές
- ψυχικές διαταραχές και πολλαπλές αναπηρίες
- σύνθετες γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες
- μία ή περισσότερες νοητικές ικανότητες και ταλέντα

Διαχείριση τάξης

- *Δυσκολίες μάθησης*
- *Αυτισμός*
- *ΔΕΠ-Υ*
- *Προβλήματα συμπεριφοράς*
- *Διαχείριση κρίσης*

Δυσκολίες μάθησης

Χαρακτηριστικά που επηρεάζουν τη σχολική συμπεριφορά

Δυσκολίες (σε διαφορετικό βαθμό, πρωτογενώς ή δευτερογενώς)

- στη συγκέντρωση και διατήρηση της προσοχής
- στην κατανόηση νέων εννοιών
- στην εφαρμογή της διδαχθείσας ύλης
- στη διαχείριση του χρόνου
- στη μνήμη / ανάκληση πληροφοριών
- στην κατανόηση οδηγιών
- στην τήρηση κανόνων συμπεριφοράς
- στη διαχείριση συναισθημάτων
- στις κοινωνικές σχέσεις

Δυσκολίες μάθησης

Αντιμετώπιση στο σχολικό περιβάλλον I

Είδος δυσκολιών – μαθησιακό προφίλ – στόχοι και προσδοκίες

- Έμφαση στους στόχους του Α.Π. και όχι στις ασκήσεις των βιβλίων.
- Ενημέρωση για τους βασικούς άξονες του Ε.Π.Ε.
- Συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών του σχολείου και με την οικογένεια.
- Σεβασμός της ατομικότητας και του ρυθμού μάθησης του παιδιού.
- Ένταξη των ενδιαφερόντων του στις προγραμματισμένες εργασίες.
- Δραστηριότητες αυξανόμενης δυσκολίας, περιορισμός χρόνου.
- Σταδιακή μείωση της βοήθειας, περισσότερη αυτονομία, κριτήρια για αυτοδιόρθωση.
- Οργάνωση της μελέτης στο σπίτι.
- Ομαδικές εργασίες και βιωματικές δραστηριότητες.
- Ευκαιρίες για προφορική έκφραση και έκφραση συναισθημάτων.

Δυσκολίες μάθησης

Αντιμετώπιση στο σχολικό περιβάλλον II

Διδασκαλία - εκπαιδευτική στήριξη

- Απλοποίηση των οδηγιών - έλεγχος της κατανόησης τους από το παιδί.
- Επιμερισμός των έργων σε μικρότερες ενότητες.
- Χρήση της *υπερμάθησης*.
- Εξατομίκευση της μάθησης με τη χρήση πρακτικών διαφοροποίησης και τροποποίησης του Α.Π.
- Πολυαισθητηριακή διδακτική προσέγγιση.
- Συνεχής ενθάρρυνση, επιβράβευση και θετική ενίσχυση όχι μόνο του αποτελέσματος, αλλά και των προσπαθειών.
- Αποφυγή υπερβολικής έμφασης στα λάθη και τις αποτυχίες.
- Επιλεκτική διόρθωση των λαθών, βασισμένη σε συγκεκριμένους στόχους κάθε φορά.
- Συστηματική και άμεση ανατροφοδότηση.

Δυσκολίες μάθησης

Αντιμετώπιση στο σχολικό περιβάλλον III

Διαφορετικά διδακτικά αντικείμενα

- **Ανάγνωση:** λίστες λέξεων αυξανόμενης δυσκολίας, ποικιλία κειμενικών ειδών, κείμενα με αστείους διαλόγους και θέματα που ενδιαφέρουν το παιδί.
- **Ορθογραφία:** ποικιλία ασκήσεων, μνημοτεχνικές μέθοδοι, θεματικής ορθογραφίας με εικονογράφηση, οικογένειες και λίστες λέξεων με ομώνυμα, ομόηχα, συνώνυμα, αντίθετα, ορθογραφικό ευρετήριο.
- **Γραπτός λόγος:** μπερδεμένες προτάσεις και κείμενα, εντοπισμός άσχετων πληροφοριών, εμπλουτισμός προτάσεων, παραγράφων και κειμένων, προτεινόμενο λεξιλόγιο, σχεδιαγράμματα, τεχνικές παραγωγής λόγου και ανάπτυξης επιχειρηματολογίας.
- **Μαθηματικά:** σύνδεση με την καθημερινή ζωή, επεξήγηση των μαθηματικών όρων, επαναλήψεις και εξάσκηση στις νέες έννοιες, εποπτικό υλικό και λογισμικά, λεκτική αυτοκαθοδήγηση, χρήση μικρότερων αριθμών σε νέες έννοιες και πράξεις, στρατηγικές επίλυσης προβλημάτων.

Αυτισμός

Χαρακτηριστικά που επηρεάζουν τη σχολική συμπεριφορά

- Δείκτης νοημοσύνης
- Παρακολούθηση εκπαιδευτικής διαδικασίας
- Ενδιαφέροντα
- Κοινωνική Αλληλεπίδραση
- Σχολικοί κανόνες

Αυτισμός

Αντιμετώπιση στο σχολικό περιβάλλον I

- Ενημέρωση όλων για τη γνωμάτευση και το Ε.Π.Ε.
- Άντληση περισσότερων πληροφοριών
- Συστήματα ενίσχυσης (θετικής και αρνητικής)
- Κοινωνικοί ενισχυτές – συμμετοχή σε ομαδικές δραστηριότητες
- Παροχή κινήτρων
- Συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών

Αυτισμός

Αντιμετώπιση στο σχολικό περιβάλλον II

Εκπαιδευτική στήριξη:

- Οπτικοποίηση
- Κοινωνικές ιστορίες
- Ανάλυση έργου
- Προτυποποίηση
- Λεκτική αυτοκαθοδήγηση
- Προετοιμασία για τις αλλαγές
- Σταδιακή απόσυρση
- Διαφοροποιημένη διδασκαλία

ΔΕΠ-Υ

Χαρακτηριστικά που εμφανίζονται στη σχολική συμπεριφορά

- Μικρός χρόνος συγκέντρωσης
- Χαμηλότερη επίδοση από την αναμενόμενη
- Εστίαση σε λάθος πληροφορίες
- Έλλειψη οργάνωσης
- Κοινωνικές δεξιότητες
- Αγνόηση κανόνων
- Βαρεμάρα
- Θόρυβος
- Επιθετικότητα

ΔΕΠ-Υ

Αντιμετώπιση στο σχολικό περιβάλλον I

- Θετικό παιδαγωγικό κλίμα
- Δομημένο μαθησιακό περιβάλλον (ρουτίνες, οργάνωση χώρου και υλικού)
- Πολυαισθητηριακή διδασκαλία
- Έλεγχος των ερεθισμάτων
- Ανάδειξη θετικών στοιχείων
- Σαφείς οδηγίες
- Ανατροφοδότηση

ΔΕΠ-Υ

Αντιμετώπιση των ιδιαιτεροτήτων στο σχολικό περιβάλλον II

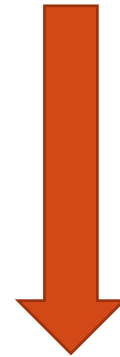
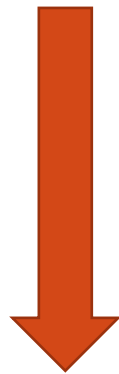
- Έπαινος
- Ενθάρρυνση πρωτοβουλιών
- Ανάθεση συγκεκριμένων ρόλων
- Διδασκαλία από συνομηλίκους
- Αυτοαξιολόγηση
- Ευκαιρίες για κίνηση
- Χιούμορ
- Συνεργασία με τους ειδικούς και την οικογένεια

Προβλήματα

Συμπεριφοράς

Τρόποι Εκδήλωσης

Αιτίες

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

Προβλήματα Συμπεριφοράς

Αντιμετώπιση I

- Πρόληψη (κλίμα σχολείου, προγράμματα και δράσεις)
- Συνεργασία με τις προηγούμενες βαθμίδες
- Συνεργασία με φορείς
- Συνεργασία με ειδικούς και οικογένεια
- Έγκαιρη αναγνώριση και παρέμβαση
- Παρεμβάσεις σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο

Προβλήματα Συμπεριφοράς

Αντιμετώπιση II

Προγράμματα και δράσεις

- Σεβασμός της διαφορετικότητας
- Διαχείριση των αρνητικών συναισθημάτων
- Δεξιότητες επικοινωνίας
- Στρατηγικές επίλυσης συγκρούσεων (π.χ. κύκλοι συζήτησης, αντιπαραθέσεις επιχειρηματικού λόγου, διαμεσολάβηση)
- Μαθητικές κοινότητες - συνελεύσεις
- Κανονισμός λειτουργίας

Προβλήματα Συμπεριφοράς

Αντιμετώπιση III

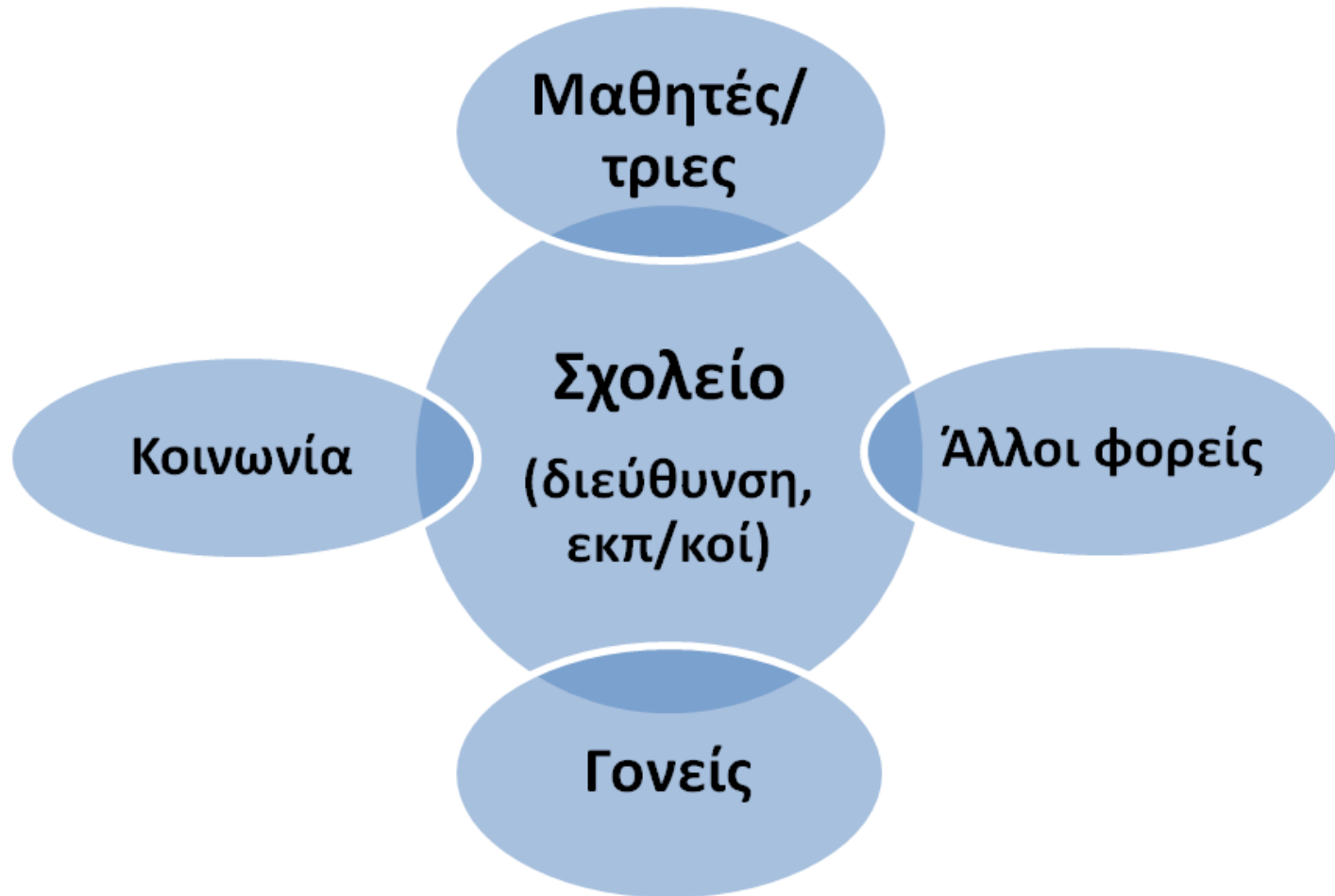
- Δομημένο μαθησιακό περιβάλλον
- Πολυαισθητηριακή διδασκαλία
- Ανάδειξη θετικών στοιχείων ατόμων και ομάδων
- Ευκαιρίες για επανόρθωση της συμπεριφοράς
- Πρόβλεψη δύσκολων καταστάσεων
- Αμοιβές και ποινές

Διαχείριση κρίσης

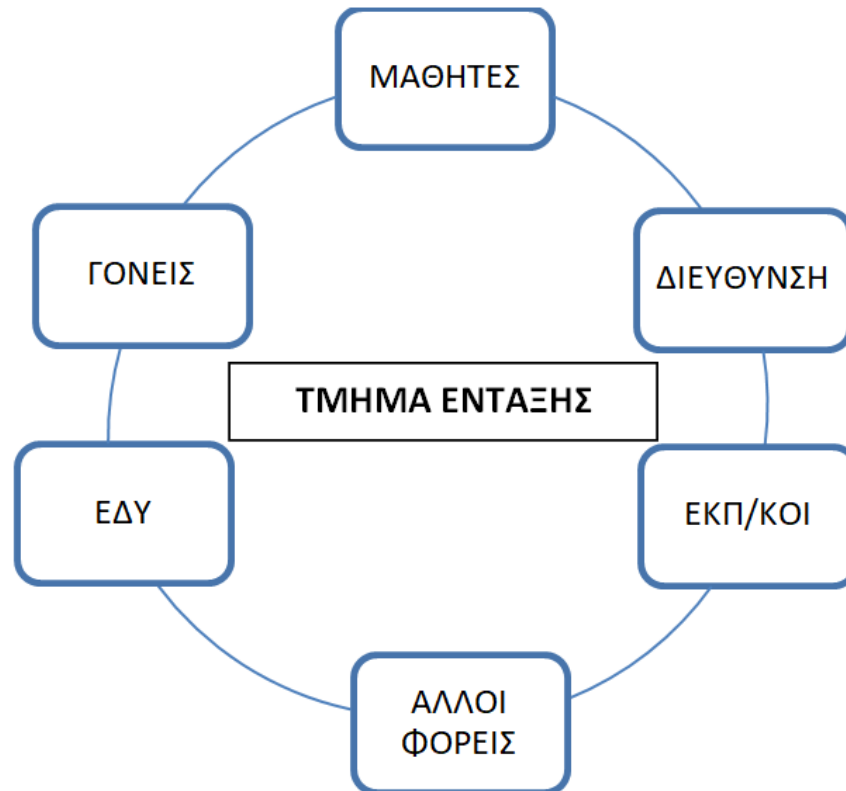
Βήματα

- Αναγνώριση - ανάλυση συμβάντος
- Στοχοθεσία - ιεράρχηση προτεραιοτήτων
- Ενημέρωση - συνεργασία όλων των εμπλεκομένων
- Σχεδιασμός δράσης/παρέμβασης
- Ορισμός ομάδας δράσης - υλοποίηση
- Αξιολόγηση - αναπροσαρμογή

Συνεργασία - Εμπιστοσύνη

Ο ρόλος του Τμήματος Ένταξης

Ευχαριστούμε πολύ!

